

Financial Engineering

ณัฐวุฒิ คุ้มมนเขียว

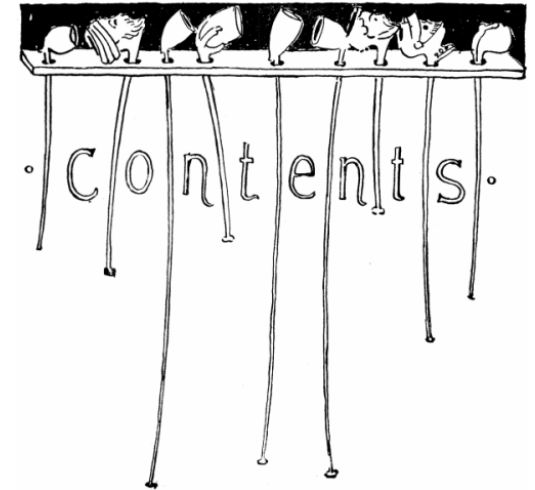

Lecture 1

ทฤษฎีดอกเบี้ย
(Theory of Interest)

หัวข้อการบรรยาย

- ภาพรวมของรายวิชา
- ดอกเบ็ญแจลึยในเวลาหนึ่ง
- ดอกเบ็ญคยที่
- ตัวคุณคยดลลและตัวคุณทบตัน
- แรงของดอกเบ็ญ
- ดอกเบ็ญร้บย้อนหล้ง
- ดอกเบ็ญร้บล่วงหน้า
- ดอกเบ็ญในนาม

เอกสารประกอบการสอน

- Arcones Study Manual for SOA Exam FM/CAS Exam 2, by Miguel A. Arcones.

วิศวกรรมการเงิน

■ คำอธิบายรายวิชา

- ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย เงินรายปี การประเมินมูลค่าเงินกู้ ส่วนลดกระแสเงินสดและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน การจับคู่ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของตราสาร ความผันผวน และความสัมพันธ์ที่เป็นเส้นโค้งระหว่างราคาและอัตราผลตอบแทนของตราสาร การสร้างภูมิคุ้มกันให้สินทรัพย์และหนี้สิน การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง คณิตศาสตร์การประกันชีวิต และตราสารอนุพันธ์และการป้องกันความเสี่ยง

วิศวกรรมการเงิน

■ จุดประสงค์ของวิชา

- เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ทางการเงินเบื้องต้นอันจำเป็นสำหรับวิศวกรรมการเงิน
- เพื่อให้เข้าใจและสามารถคำนวณดอกเบี้ยประเภทต่างๆ
- เพื่อให้เข้าใจและสามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันและมูลค่าอนาคตของเงินรายปีประเภทต่างๆ
- เพื่อให้เข้าใจและสามารถคำนวณมูลค่าของเงินกู้และตราสารหนี้
- เพื่อให้เข้าใจและสามารถคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนประเภทต่างๆ

วิศวกรรมการเงิน

■ จุดประสงค์ของวิชา

- เพื่อให้เข้าใจหลักการจับคู่ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของตราสาร
- เพื่อให้เข้าใจหลักการสร้างภูมิคุ้มกันให้สินทรัพย์และหนี้สิน
- เพื่อให้เข้าใจหลักคณิตศาสตร์ประกันชีวิต
- เพื่อให้เข้าใจหลักการป้องกันความเสี่ยงด้วยการใช้ตราสารอนุพันธ์

วิศวกรรมการเงิน

■ เค้ําโครงการรายวิชา

- ทฤษฎีดอกเบี้ย (theory of interest)
- เงินงวด (annuities)
- การประเมินมูลค่าเงินกู้ขนาดเล็ก (valuation of small loans)
- การประเมินมูลค่าหนี้ธุรกิจ (valuation of corporate loans)

วิศวกรรมการเงิน

■ เค้าโครงการรายวิชา

- การคิดลดกระแสเงินสดและการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายใน (discounted cash flows and the internal rate of return)
- หลักการจับคู่ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของตราสาร (duration matching) ความผันผวน (volatility) และภาวะคอนเวกซ์ (convexity)
- คณิตศาสตร์ประกันชีวิต (life insurance mathematics)
- การปกป้องความเสี่ยงด้วยตราสารอนุพันธ์ (derivative securities and hedging)

ดอกเบี้ยยเฉลียในชวงเวลาหนึ่ง

- เมื่อเงินต้น P ที่เวลา t_1 เติบโตไปเป็นจำนวนเงิน S ที่เวลา t_2
 - $P \rightarrow S$ หรือ $1 \rightarrow S/P$ หรือ $1 \rightarrow 1+i$
 - $1 \rightarrow S/P = (P+S-P)/P = 1 + (S-P)/P = 1+i$
 - $i = (S-P)/P$
 - i บ่งชี้ถึงดอกเบียเฉลียจ่ายย้อนหลัง (หรือ payable in arrears) ในชวงเวลาระหว่าง t_1 และ t_2
 - ดอกเบียที่ประกาศโดยสถาบันการเงินทั่วไปเป็นดอกเบียจ่ายย้อนหลัง

ดอกเบีย้เฉลี่ยในช่วงเวลาหนึ่ง

■ ดอกเบีย้จ่ายล่วงหน้า (payable in advance)

□ จาก $P \rightarrow S$

- $P/S \rightarrow 1$ หรือ $1-d \rightarrow 1$

- $P/S = (S-S+P)/S = 1 - (S-P)/S = 1-d \rightarrow 1$ หรือ

- $d = (S-P)/S$

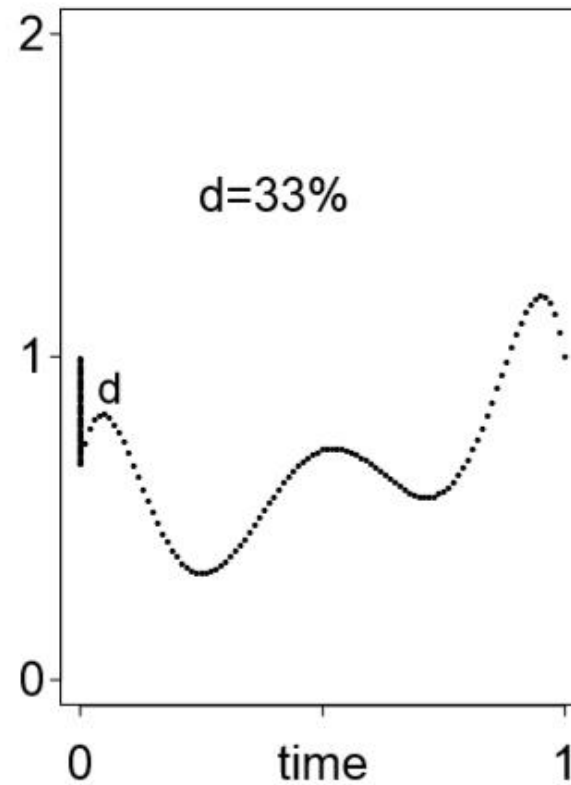
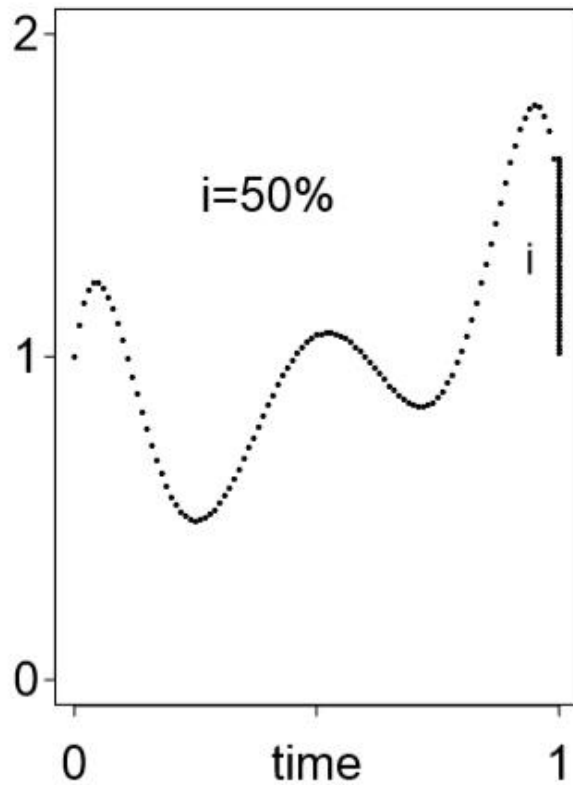
- d บ่งชี้ถึงดอกเบีย้เฉลี่ยจ่ายล่วงหน้า (หรือ payable in advance) ในช่วงเวลาระหว่าง t_1 และ t_2

- d มีชื่อเต็มว่าอัตราคิดลด (discount rate)

- ถ้าอัตราดอกเบีย้เท่ากับ i และเราต้องการซื้อสิ่งของบางอย่าง ณ เวลา t_1 ที่จะถูกส่งมอบ ณ เวลา t_2 เราควรซื้อสิ่งของชิ้นนั้นในราคา $1-d$ ต่อมูลค่าสิ่งของ 1 บาทเท่านั้น

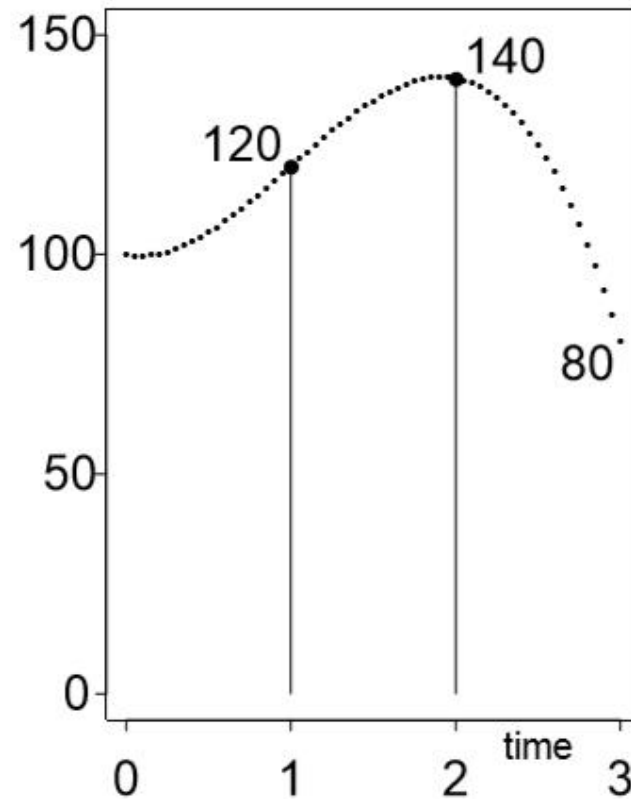
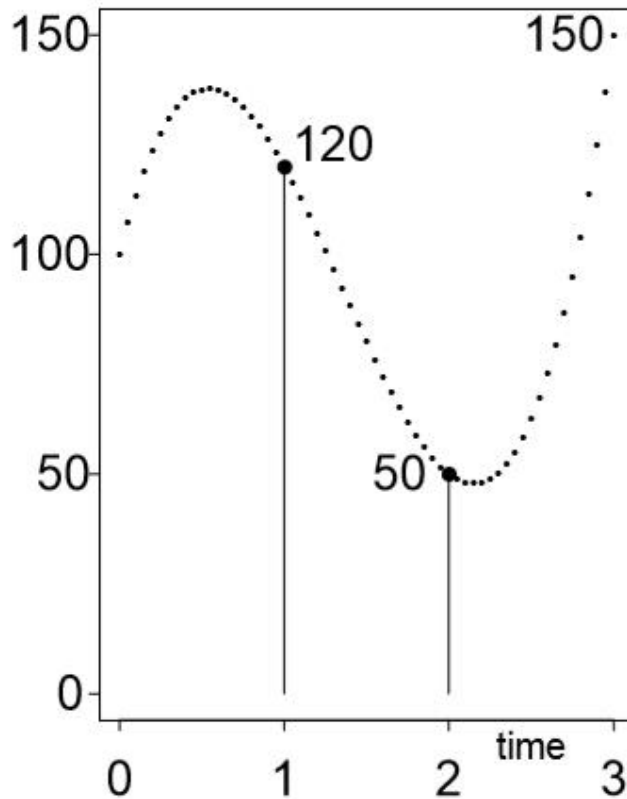
ดอกเบี้ยยเฉลี่ยในช่วงเวลาหนึ่ง

■ ตัวอย่าง 1: i vs d

ดอกเบี้ยเฉลี่ยในช่วงเวลาหนึ่ง

- ตัวอย่าง 2: มูลค่าของกองทุนในช่วงเวลา 3 ปี

ดอกเบียเฉลี่ยในช่วงเวลาหนึ่ง

■ ตัวอย่าง 2: มูลค่าของกองทุนในช่วงเวลา 3 ปี

□ กองทุนทางซ้าย

- $i_{(0,1)} = (S-P)/P = (120-100)/100 = 0.2$ หรือ 20%

- $i_{(0,2)} = (S-P)/P = (50-100)/100 = -0.5$ หรือ -50%

- $i_{(0,3)} = (S-P)/P = (150-100)/100 = 0.5$ หรือ 50%

- $d_{(0,1)} = (S-P)/S = (120-100)/120 = 0.167$ หรือ 16.7%

- หมายความว่าเงิน 83 สตางค์จะเติบโตกลายเป็น 1 บาทในช่วงเวลา 12 เดือน ($1-0.167 = 0.833 \rightarrow 1$) เมื่ออัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 20%

- เมื่ออัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 20% และเราต้องการซื้อของบางอย่างในวันนี้ แต่ของสิ่งนั้นจะถูกส่งมอบให้เราในอีก 1 ปีข้างหน้า เราควรจ่ายเงินแค่ 83 สตางค์ต่อมูลค่าสิ่งของ 1 บาท ส่วนลด หรือ discount ในการจ่ายเงินล่วงหน้าในกรณีนี้เท่ากับ 17% ต่อปี

ดอกเบี้ยเฉลี่ยในช่วงเวลาหนึ่ง

- ตัวอย่าง 2: มูลค่าของกองทุนในช่วงเวลา 3 ปี
 - กองทุนทางซ้าย

Time Interval	Average interest rate i	d	
(0, 1)	$\frac{1}{5} = 20\%$	$\frac{1}{6} = 16.7\%$	per annum
(1, 2)	$-\frac{7}{12} = -58\%$	$-\frac{7}{5} = -140\%$	”
(2, 3)	$2 = 200\%$	$\frac{2}{3} = 67\%$	”
(0, 2)	$-\frac{1}{2} = -50\%$	$-1 = -100\%$	per two years
(1, 3)	$\frac{1}{4} = 25\%$	$\frac{1}{5} = 20\%$	”
(0, 3)	$\frac{1}{2} = 50\%$	$\frac{1}{3} = 33\%$	per three years

การทบต้น vs การคิดลด

■ การทบต้น (accumulating)

- การคิดจำนวนเงินล่วงหน้าไปในอนาคต เช่น P โทไป เป็น S ในอนาคต ถ้าเรารู้ P มูลค่าของ S ควรจะเป็น

- $S = P \times (1+i)$

■ การคิดลด (discounting)

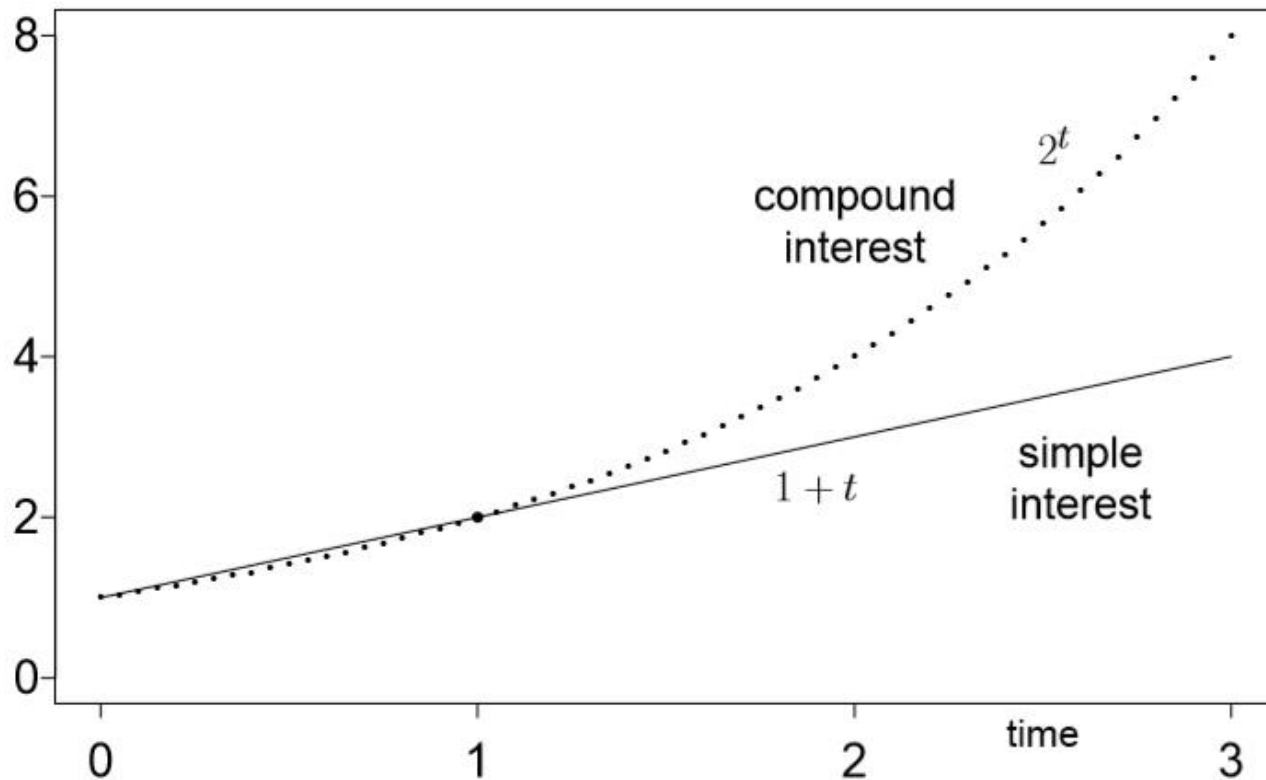
- การคิดจำนวนเงินย้อนกลับไปจุดเริ่มต้น เช่น เราเริ่มต้นด้วย S และคิดว่าเราต้องมีเงินก่อนหน้านี้เท่าไรเพื่อที่จะมี S ตอนนี้ ถ้าเรารู้ S มูลค่าของ P ควรจะเป็น

- $P = S \times (1-d)$

- หรือที่เราคุ้นเคย $P = S / (1+i)$ ดังนั้น d ไม่ใช่อัตราคิดลดที่เราคุ้นเคยกันมา

ดอกเบี้ยคงที่

- การโตของเงินฝากในธนาคารโดยทั่วไป

ดอกเบี้ยยคองที่

- การโตของเงินฝากในธนาคารโดยทั่วไป
 - ช่วงระยะเวลา 1 ปี
 - ในช่วงปีแรก (0,1)
 - $i = (S-P)/P = (2-1)/1 = 100\%$
 - $d = (S-P)/S = (2-1)/2 = 50\%$
 - ในช่วงปีที่สอง (1,2)
 - $i = (S-P)/P = (4-2)/2 = 100\%$
 - $d = (S-P)/S = (4-2)/4 = 50\%$

ดอกเบี้ยยคองที่

- การโตของเงินฝากในธนาคารโดยทั่วไป
 - ช่วงระยะเวลา 2 ปี
 - สองปีแรก (0,2)
 - $i = (S-P)/P = (4-1)/1 = 300\%$
 - $d = (S-P)/S = (4-1)/4 = 75\%$
 - ในช่วงปีที่ 1-3 (1,3)
 - $i = (S-P)/P = (8-2)/2 = 300\%$
 - $d = (S-P)/S = (8-2)/8 = 75\%$

ดอกเบี้ยคงที่

■ สมมติให้จำนวนเงิน ณ เวลา $t = f(t)$

$$\square \frac{f(3)}{f(2)} = \frac{f(2)}{f(1)} = \frac{f(1)}{f(0)} = 2$$

- หมายถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินในกองทุนในทุกๆ ปี จะมีอัตราคงที่ โดยจะเพิ่มขึ้น 2 เท่าในทุกๆ ปี และ 4 เท่าในทุกๆ 2 ปี

$$\square \frac{f(2)}{f(0)} = \frac{f(2)}{f(1)} \times \frac{f(1)}{f(0)} = 2^2 = 4 \text{ และ } \frac{f(3)}{f(1)} = \frac{f(3)}{f(2)} \times \frac{f(2)}{f(1)} = 2^2 = 4$$

■ ถ้าช่วงระยะเวลาเท่ากับ 6 เดือน

$$\square \frac{f(1)}{f\left(\frac{1}{2}\right)} = \frac{f\left(\frac{1}{2}\right)}{f(0)} = f\left(\frac{1}{2}\right) = 2^{\frac{1}{2}} = \sqrt{2} = 1.414$$

ดอกเบี้ยยคงที่

■ สูตรทั่วไป

$$\square \frac{f(t_0+2\Delta)}{f(t_0+\Delta)} = \frac{f(t_0+\Delta)}{f(t_0)}$$

- ต้องกำหนดค่าเริ่มต้น 2 ค่า เพื่อแก้สมการด้านบน เช่น กำหนดให้ $f(0) = 1$ และ $f(1) = 2$ ค่าตอบของสมการด้านบนจะเป็น $f(t) = 2^t$

- พิจารณาช่วงเวลาตั้งแต่ t ถึง $t+1$

$$\square i = (S-P)/P = (2^{t+1} - 2^t)/2^t = 1$$

$$\square d = (S-P)/S = (2^{t+1} - 2^t)/2^{t+1} = 1/2$$

smoothly growing fund

■ นิยาม

- กองทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินในระหว่างช่วงระยะเวลาเท่ากันในอัตราที่คงที่
- กองทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลาเท่ากันมีค่าเท่ากัน
- กองทุนที่โตแบบทวีคูณ (exponential)
 - $f(t) = 2^t = e^{0.693t} = \exp(0.693t)$
 - 0.693 หรือ 6.93% คือ แรงของดอกเบี้ย (force of interest) ซึ่งจะถูกแทนด้วยสัญลักษณ์ δ
 - $(1+i)^t = 2^t = e^{0.693t} = e^{\delta t}$
 - แรงของดอกเบี้ย คือ จำนวนดอกเบี้ยที่จะได้รับใน 12 เดือน ถ้าดอกเบี้ยถูกจ่ายต่อเนื่องตลอดเวลา

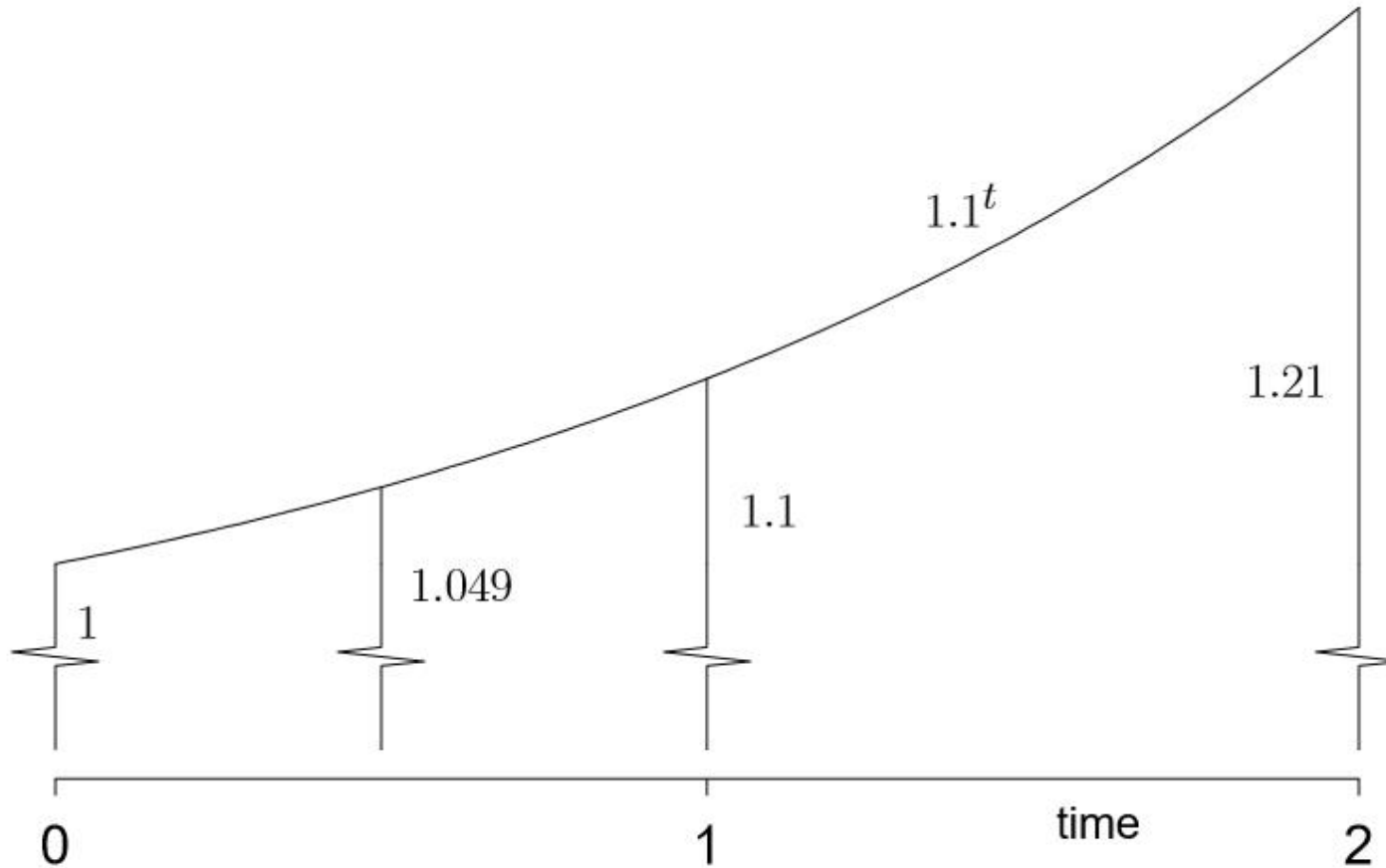
smoothly growing fund

- ถ้ากำหนดให้ดอกเบี่ยเท่ากับ i และค่าเริ่มต้น $f(0) = 1$ และ $f(1) = 1+i = e^{\delta}$
 - $f(t) = (1+i)^t = e^{\delta t}$
 - $\frac{S-P}{P} = \frac{f(t+1)-f(t)}{f(t)} = \frac{(1+i)^{t+1}-(1+i)^t}{(1+i)^t} = \frac{(1+i)^t-1}{1} = i$ ต่อปี
 - $\frac{S-P}{S} = \frac{f(t+1)-f(t)}{f(t+1)} = \frac{(1+i)^{t+1}-(1+i)^t}{(1+i)^{t+1}} = \frac{(1+i)-1}{1+i} = \frac{i}{1+i} = d$ ต่อปี

smoothly growing fund

- ตัวอย่าง 3: ธนาคารแห่งหนึ่งจ่ายดอกเบี้ยแท้จริง 10% ต่อปี
 - จำนวนเงินในกองทุน ณ เวลา 0 1 และ 2 เป็นดังนี้
 - $1 \rightarrow 1.1 \rightarrow 1.21 = 1.1^2$ หรือ $1.1/1 = 1.21/1.1$
 - จะสังเกตได้ว่าดอกเบี้ยแบบทบต้น (compound interest) จะจ่ายดอกเบี้ยในส่วนของดอกเบี้ยที่เคยรับมาในก่อนหน้าด้วย ส่วนดอกเบี้ยแบบง่าย (simple interest) จะไม่จ่ายดอกเบี้ยในส่วนดังกล่าว
 - จำนวนเงินในกองทุนเมื่อเวลาผ่านไปจะเท่ากับ
 - $f(t) = 1.1^t$ โดยค่าเริ่มต้นคือ $f(0) = 1$ และ $f(1) = 1.1$

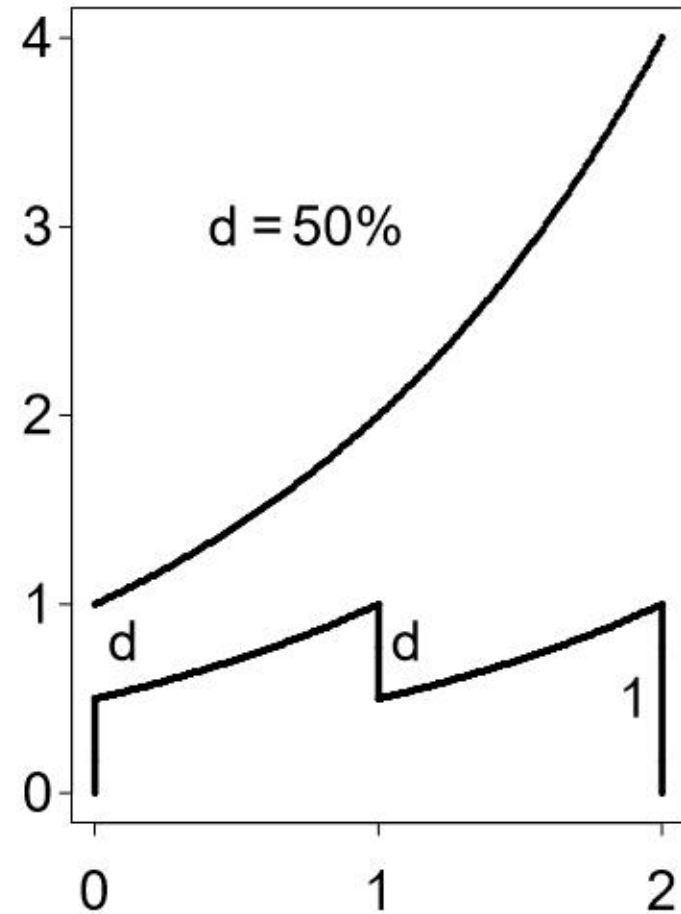
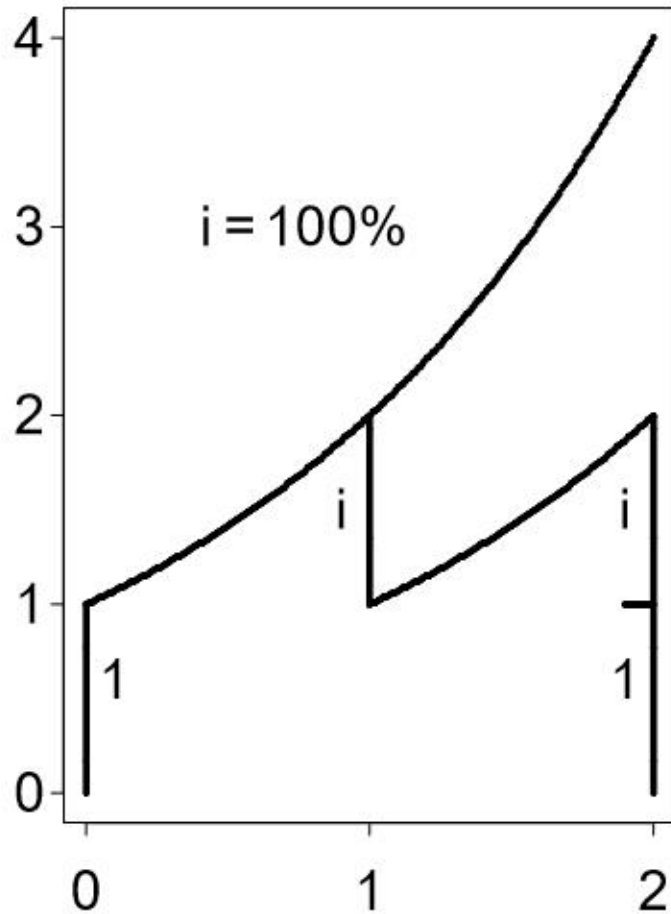
smoothly growing fund

รับดอกเบียล่วงหน้าหรือย้อนหลัง

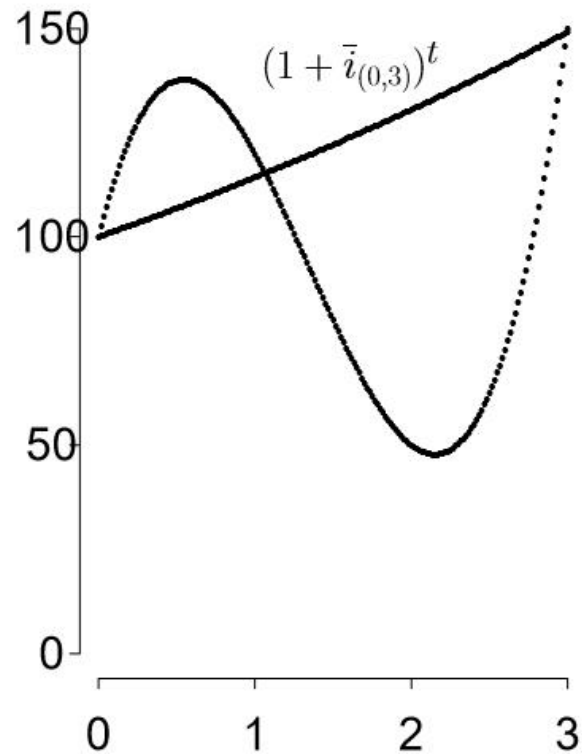
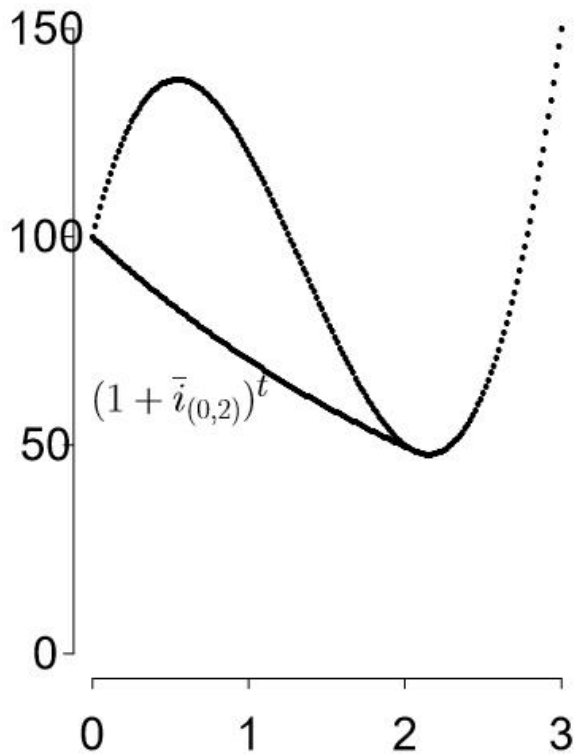
- พิจารณาเงินในบัญชีในช่วงระยะเวลา 2 ปี ถ้าธนาคารจ่ายดอกเบี้ย $i = 100\%$ ($d = 50\%$) และเจ้าของบัญชีมีทางเลือกดังนี้
 - ปล่อยให้เงินเริ่มต้น \$1 ในบัญชี ณ $t = 1$ โตไปเป็น \$4 ณ $t = 2$ โดยไม่ถอนดอกเบี้ยออกมาในช่วง $(0,2)$
 - ถอนดอกเบี้ยออกมา \$1 ตอนปลายปีที่ 1 และปลายปีที่ 2
 - เงินในบัญชีเหลือแค่ \$1 ในปลายปีที่ 2 (รายรับทั้งหมด \$3)
 - ถอนดอกเบี้ยออกมา \$0.50 ตอนต้นปีที่ 1 และต้นปีที่ 2
 - เงินในบัญชีเหลือแค่ \$1 ในปลายปีที่ 2 (รายรับทั้งหมด \$2)

รับดอกเบี้ยยล่วงหน้าหรือย้อนหลัง

ดอกเบี้ยยเฉลี่ย

■ ตัวอย่าง 4: พิจารณาแผนภาพต่อไปนี้

ดอกเบียเฉลี่ย

■ ในช่วงระยะเวลา 3 ปี (แผนภาพขวา)

$$\square 1 + i = \frac{f(3)}{f(0)} = \frac{150}{100} = 1.5 = 1.145^3 = (1 + \bar{i})^3$$

$$\square \bar{i}_{(0,3)} = 14.5\% \text{ ต่อปี}$$

■ ในช่วงระยะเวลา 2 ปี (แผนภาพซ้าย)

$$\square \frac{f(2)}{f(0)} = \frac{50}{100} = \frac{1}{2} = 0.717^2 = (1 - 0.293)^2 = (1 + \bar{i})^2$$

$$\square \bar{i}_{(0,2)} = -29.3\% \text{ ต่อปี}$$

$$\square \frac{f(3)}{f(1)} = \frac{150}{120} = \frac{5}{4} \rightarrow \bar{i}_{(0,2)} = 11.8\% \text{ ต่อปี}$$

ดังนั้นกองทุนนี้
ไม่ใช่ smoothly growing fund

ดอกเบียเฉลี่ย

■ ในช่วงระยะเวลา 3 ปี (แผนภาพขวา)

$$\square 1 + i = \frac{f(3)}{f(0)} = \frac{150}{100} = 1.5 = 1.145^3 = (1 + \bar{i})^3$$

$$\square \bar{i}_{(0,3)} = 14.5\% \text{ ต่อปี}$$

■ ในช่วงระยะเวลา 2 ปี (แผนภาพซ้าย)

$$\square \frac{f(2)}{f(0)} = \frac{50}{100} = \frac{1}{2} = 0.717^2 = (1 - 0.293)^2 = (1 + \bar{i})^2$$

$$\square \bar{i}_{(0,2)} = -29.3\% \text{ ต่อปี}$$

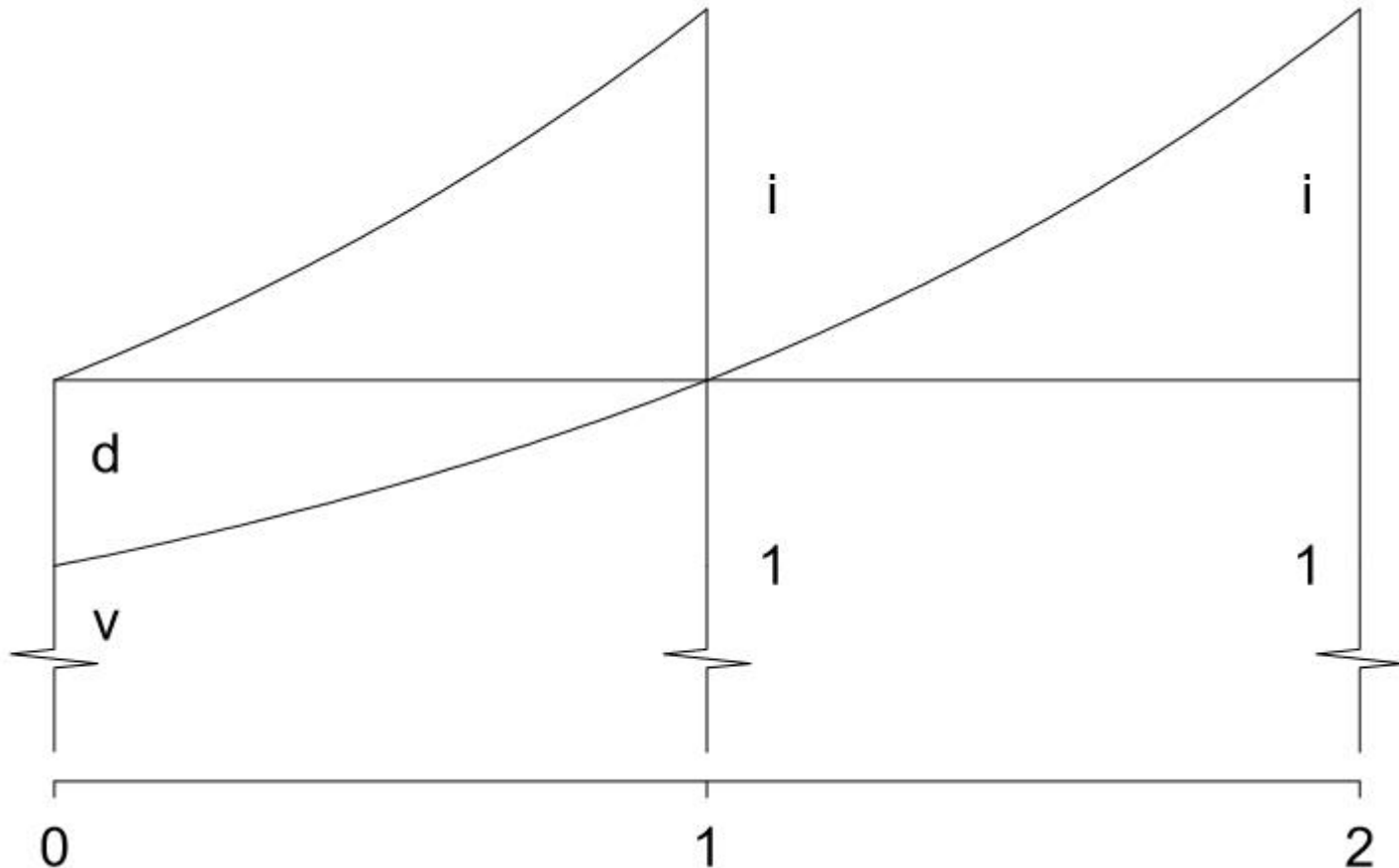
$$\square \frac{f(3)}{f(1)} = \frac{150}{120} = \frac{5}{4} \rightarrow \bar{i}_{(0,2)} = 11.8\% \text{ ต่อปี}$$

ดังนั้นกองทุนนี้
ไม่ใช่ smoothly growing fund

ตัวคูณคิดลดและตัวคูณทบต้น

- สำหรับ 1 ช่วงระยะเวลา
 - ตัวคูณทบต้น = $(1+i)$
 - ตัวคูณคิดลด = $1/(1+i) = (1+i)^{-1} = v$
 - ใน 12 เดือน v จะโตเป็น 1 ส่วน d จะโตเป็น i
 - $1 - d = 1/(1+i) \rightarrow d = 1 - 1/(1+i) = i/(1+i)$

ตัวคูณคิตลดและตัวคูณทบทัน

ตัวคูณคิตลดและตัวคูณทบต้น

(a)	$v \rightarrow 1$	$v = \frac{1}{1+i}$
(b)	$d \rightarrow i$	$d = \frac{i}{1+i}$
(a) + (b)	$1 \rightarrow 1+i$	$1 = \frac{1+i}{1+i}$

ตัวคุณคิดลดและตัวคุณทบต้น

■ สำหรับหลายช่วงระยะเวลา

□ การทบต้นของกองทุนในแต่ละปี

- $v^2 \rightarrow v \rightarrow 1 \rightarrow (1+i) \rightarrow (1+i)^2$

- การทบต้นในระยะเวลา 6 เดือน = $(1+i)^{1/2}$

□ การคิดลดของกองทุนในแต่ละปี

- สำหรับ 6 เดือน = $v^{1/2} = (1+i)^{-1/2}$

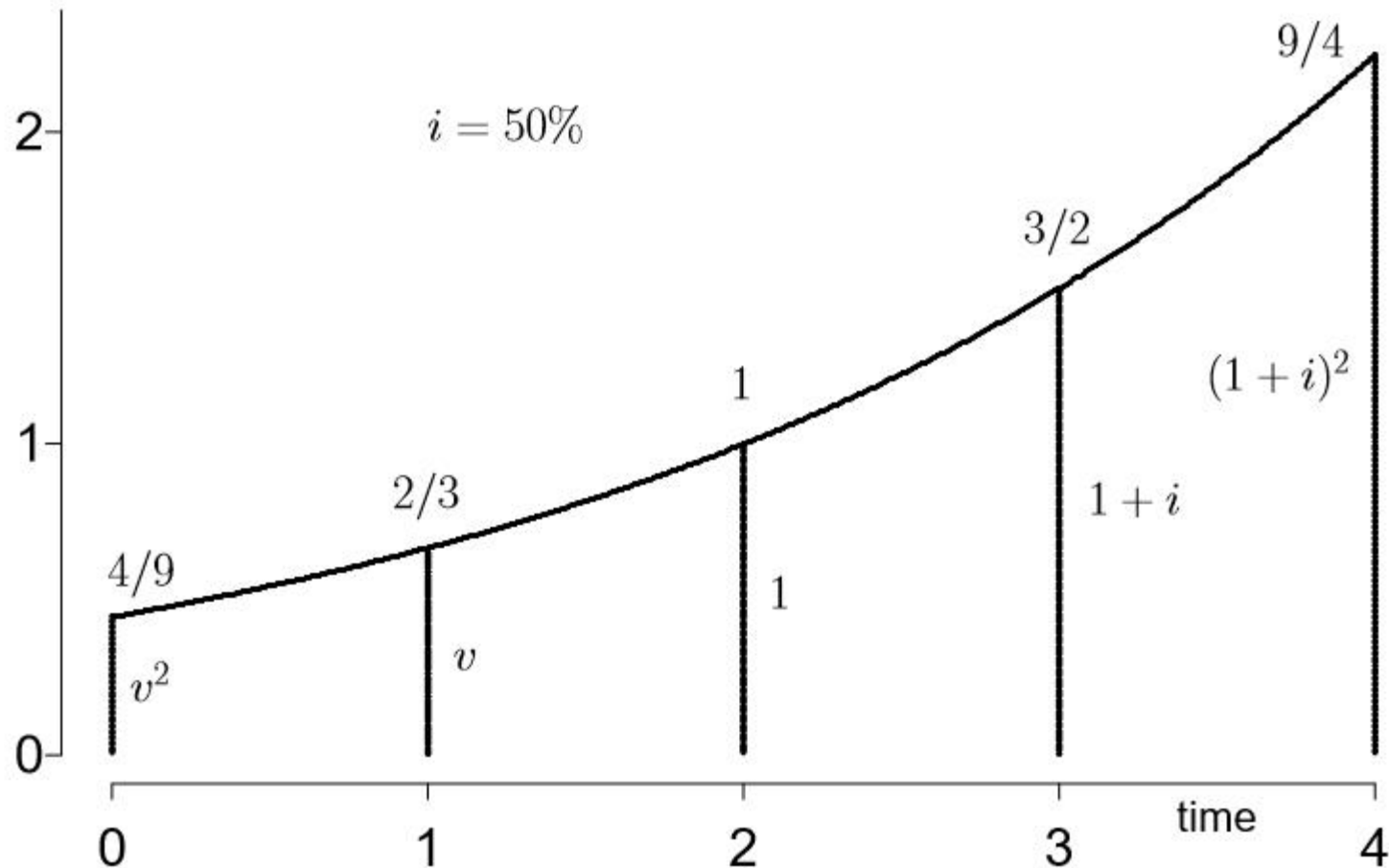
- สำหรับ 2 ปี = $v^2 = (1+i)^{-2}$

□ สูตรทั่วไป

- การทบต้นสำหรับช่วงระยะเวลา t ($t_0, t_0 + t$) = $(1+i)^t$

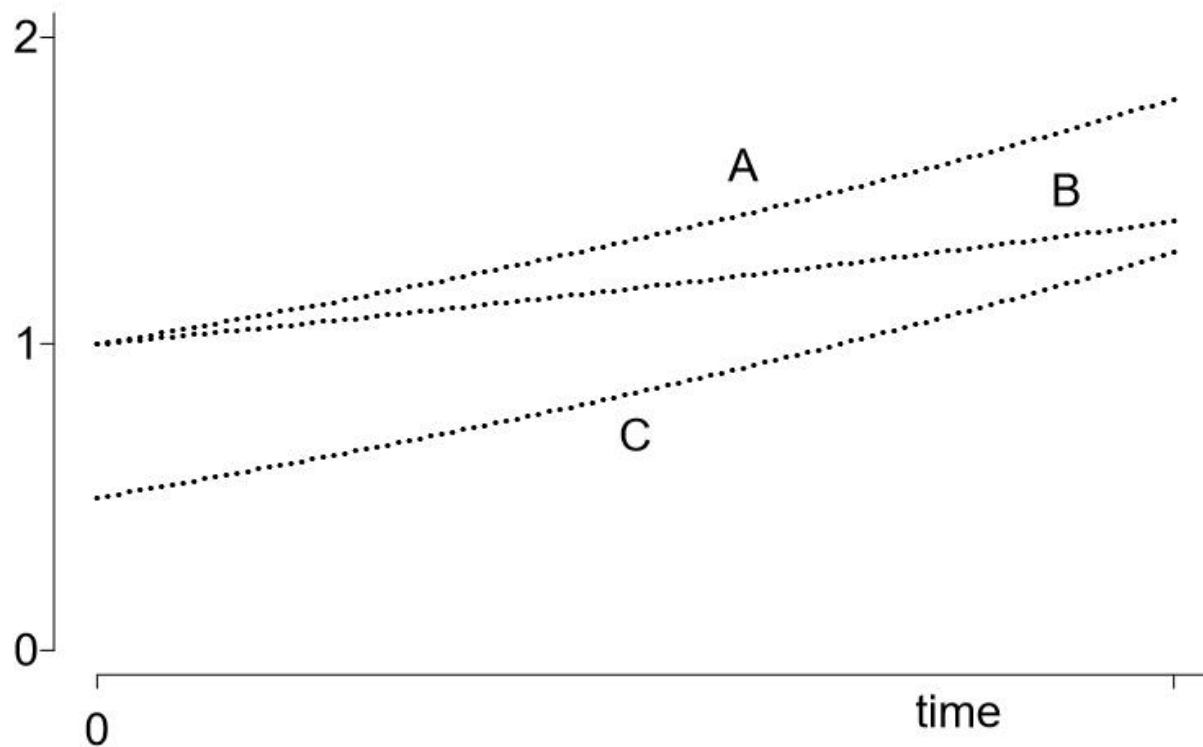
- การคิดลดสำหรับช่วงระยะเวลา t ($t_0, t_0 + t$) = v^t

ตัวคูณคิดลดและตัวคูณทบต้น

แรงของดอกเบ็ญ

- พิจารณามูลค่าของกองทุน 3 กองต่อไปนี้

แรงของดอกเบี้ยย

- พิจารณามูลค่าของกองทุน 3 กองต่อไปนี้
 - กองทุน A ดีกว่ากองทุน B เนื่องจากการโตของกองทุน A มีความชันสูงกว่า ณ เวลา 0
 - การโตของกองทุน A และกองทุน C มีความชันเท่ากัน แต่กองทุน C ดีกว่ากองทุน A เนื่องจากกองทุน A ให้การเติบโตเป็นจำนวนที่เท่ากับกรณีของกองทุน C แต่เริ่มต้นด้วยเงินจำนวนที่น้อยกว่า

แรงของดอกเบี๋ย

■ แรงของดอกเบี๋ยของกองทุน $f(t)$

$$\square \delta_t = \frac{f'(t)}{f(t)} = \frac{\frac{df(t)}{dt}}{f(t)} = \frac{df(t)}{f(t) dt}$$

- แรงของดอกเบี๋ยจะเพิ่มขึ้นถ้า $f'(t)$ หรือความชันของกองทุนเพิ่มขึ้น
- การโตของกองจากฐานที่น้อยกว่า หรือ $f(t)$ ลดลง
- $\frac{df(t)}{f(t) dt}$ หมายถึงแรงของดอกเบี๋ยแปรผันตามอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสัดส่วนของ f ต่อหนึ่งหน่วยการเปลี่ยนแปลงของ t

แรงของดอกเบี๋ย

■ แรงของดอกเบี๋ยของกองทุน $f(t)$

$$\square \delta_t = \frac{f'(t)}{f(t)} = \frac{\frac{df(t)}{dt}}{f(t)} = \frac{df(t)}{f(t) dt}$$

- df/f สะท้อนอัตราการเปลี่ยนแปลงของ f ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ($t, t+dt$)
- df/dt สะท้อนถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของ f ต่อหนึ่งหน่วยการเปลี่ยนแปลงของ t
- แรงของดอกเบี๋ยจะเป็นค่าคงที่ (ไม่ขึ้นกับเวลา) ถ้าเป็นกองทุนแบบ smoothly growing fund

แรงของดอกเบี้ย

- แรงของดอกเบี้ยของกองทุน smoothly growing fund

- $$\frac{\frac{df(t)}{dt}}{f(t)} = \frac{\frac{d(e^{\delta t})}{dt}}{e^{\delta t}} = \delta \frac{e^{\delta t}}{e^{\delta t}} = \delta$$

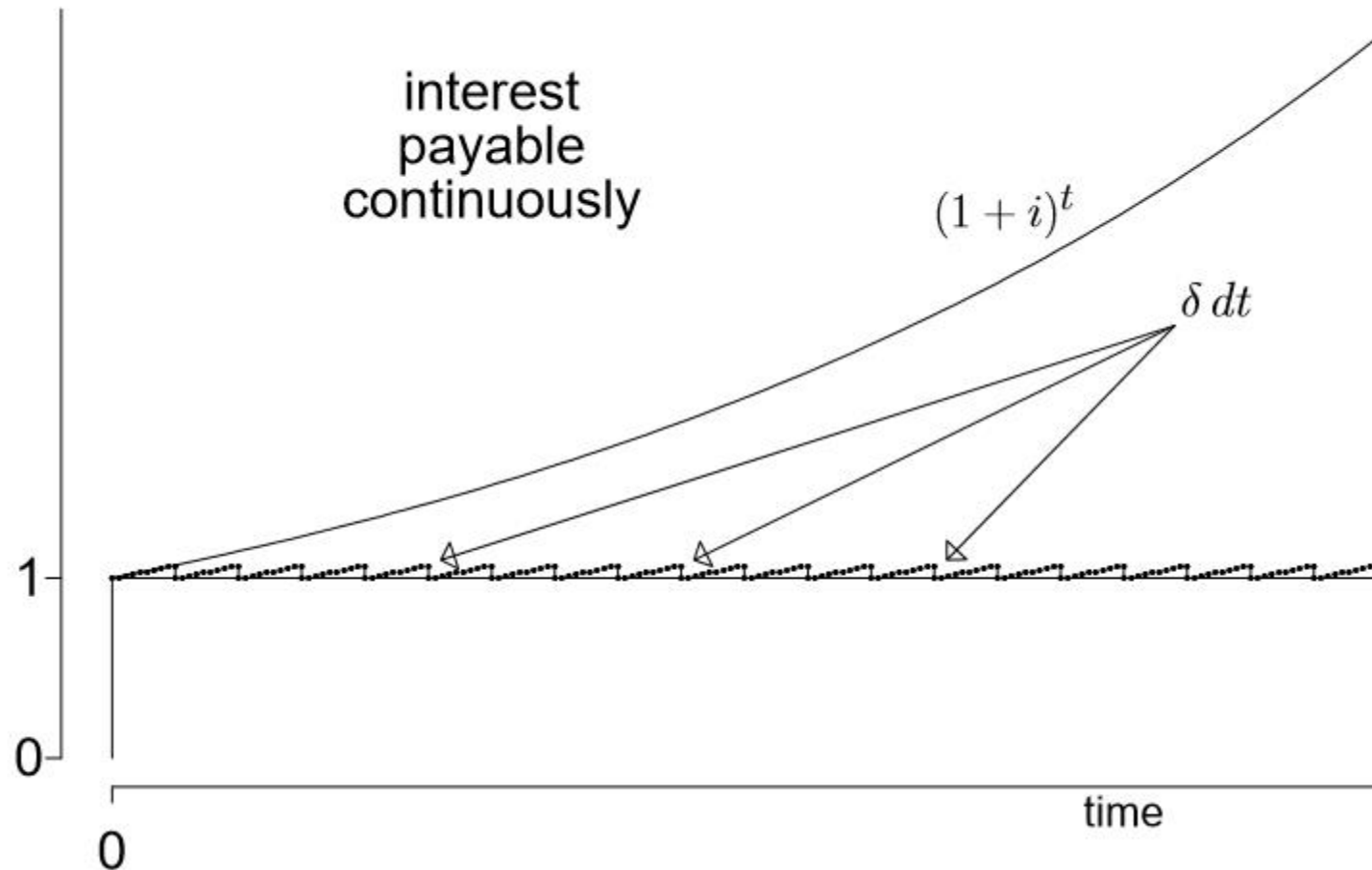
- แปรผันตามช่วงเวลาที่พิจารณา

- สมมติว่าแรงของดอกเบี้ยต่อปีของกองทุนแบบ smoothly growing fund กองหนึ่งเท่ากับ δ

- แรงของดอกเบี้ยต่อ 2 ปี = 2δ

- แรงของดอกเบี้ยต่อ 6 เดือน = $\delta/2$

ดอกเบี้ยทบต้นต่อเนื่อง

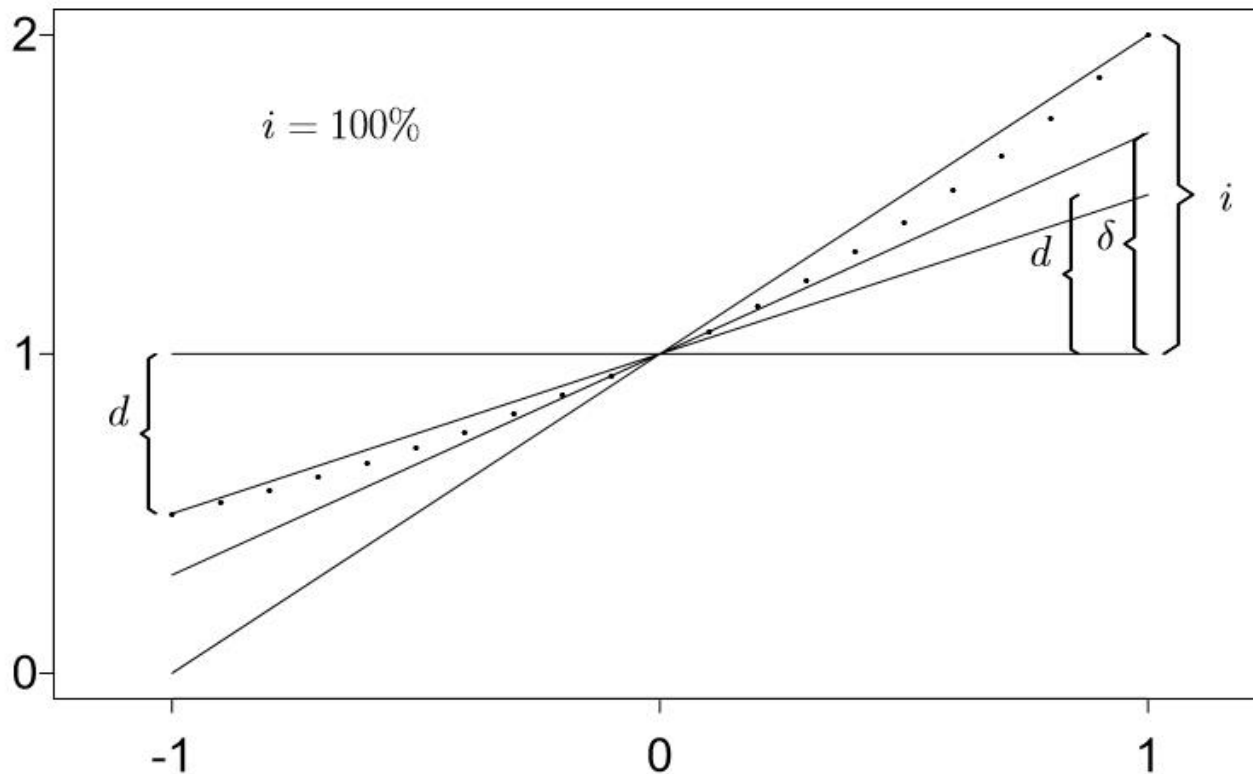
ดอกเบี้ยยทบต้นต่อเนื่อง

■ ข้อสังเกต

- เส้นปรุเข้มแสดงการโตของเงินในบัญชี ถ้าดอกเบี้ยยถูกจ่ายแบบต่อเนื่อง และผู้ฝากถอนดอกเบี้ยย (ขนาดเล็กมาก) ออกมาใช้ทันทีที่ดอกเบี้ยยถูกจ่าย
- เส้นทึบจางแสดงการโตของเงินในบัญชี ถ้าดอกเบี้ยยถูกจ่ายแบบต่อเนื่อง และผู้ฝากไม่ถอนดอกเบี้ยยออกมาใช้
- สำหรับกองทุนแบบ smoothly growing fund ที่เริ่มจากเงินจำนวน \$1 ดอกเบี้ยยทั้งหมดที่ผู้ฝากเงินในกองทุนจะได้รับใน 1 ปี (ถ้าดอกเบี้ยยถูกจ่ายแบบต่อเนื่องและถูกถอนออกมาทุกครั้ง) จะเท่ากับ “แรงของดอกเบี้ยย” หรือ δ

เปรียบเทียบขนาดของ i δ และ d

- เมื่อ $i = 100\%$ เส้นโค้งปรกติคือ 2^t

เปรียบเทียบขนาดของ i δ และ d

- เมื่อ $i = 100\%$
 - $d = i/(1+i) = 0.5$ หรือ 50%
 - $\delta = \ln(1+i) = 0.69$ หรือ 69%
 - $i - \delta = 0.31$ และ $\delta - d = 0.19$
- เมื่อ $i = 10\%$
 - $d = i/(1+i) = 9.1\%$
 - $\delta = \ln(1+i) = 9.5\%$
 - $i - \delta = 0.05$ และ $\delta - d = 0.04$
- ดังนั้น $i - \delta \approx \delta - d$ สำหรับดอกเบี้ยขนาดเล็ก

QUESTIONS

- **Email:**
 - fbusnwk@ku.ac.th
- **Homepage:**
 - <http://fin.bus.ku.ac.th/nattawoot.htm>
- **Phone:**
 - 02-9428777 Ext. 1218
- **Mobile:**
 - 087- 5393525
- **Office:**
 - ชั้น 9 ตึกใหม่คณะบริหารธุรกิจ ม.
เกษตรศาสตร์ บางเขน